

„Pokud budou země NATO pokračovat v politickém nátlaku na Rusko a neustoupí, bude režim dříve či později nucen začít s alespoň částečnou liberalizací.“ (tak pravil „ruský nacionalista“) Dmitrij Savin

Autorka: Dace Kalniņa

Dimitrij Savin je ruský nacionalista, kvůli své proukrajinské činnosti momentálně žije v exilu. Formální důvody jeho pronásledování mohou část západních nacionalistů překvapit – záminkou jeho trestního stíhání bylo jeho aktivní vystupování proti masové imigraci (tzv. podněcování národnostní nenávisti).

Nejdřív mi prozrad', proč jsi vlastně opustil Rusko?

Jako zásadový odpůrce nebolševického Putinova režimu jsem už od prvních dní krymské krize vystupoval jednoznačně proti anexi Krymu i válce vyprovokované na jihovýchodní Ukrajině, protože jsem je považoval za zločin proti ruskému i ukrajinskému národu, a na tomto postoji nemám důvod cokoli měnit.

Od května 2014 jsem začal vydávat články na ruském a ruskojazyčném ukrajinském informačním a analytickém webu Pjotr a Mazepa (Петр и Мазепа), v nichž jsem nijak netajil své pevně protiválečné postoje. Pátého března 2015 u mě doma došlo na základě soudního příkazu k domovní prohlídce, na níž (což myslím stojí za zmínku) se kromě obyčejné policie podíleli i agenti FSB. Formální záminkou k prohlídce byla údajná souvislost s případem vraždy nějakého středoasijského dělníka (vůbec jsem netušil, že k takovému zločinu došlo). Navíc

bylo během prohlídky zabaveno všechno byt i s nejokrajovější vazbou k Ukrajině, například sbírka článků, mezi nimiž byly i ty mé atd. Nejzajímavější z otázek, na které se mě ptali, zněla: „Co si myslíte o díle Tarase Ševčenka?“

Když skončili, vzal si mě jeden agent FSB stranou do kuchyně. Nabídl, že „se někdy potkáme, a probereme, co vím.“ Nepokrytě mě takto „laskavě“ vyzval, abych se stal jeho informátorem.

O několik dní později, 9. března, mě předvolali před Petrohradský obvodní vyšetřovací výbor. Ukázalo, že kriminální vyšetřování znovu otevřeli kvůli demonstraci, kterou jsme zorganizovali v roce 2013, to vše na základě paragrafu 282 („podněcování národnostní nenávisti“). Jednalo se však o úřady povolenou demonstraci, na níž jsme žádali zavedení vízového styku se zeměmi centrální Asie a Zakavkazska. A naráz se tedy rozhodli případ znovu otevřít.

K tomu všemu zatkly speciální síly FSB v únoru 2015 dalšího ruského nacionalistu z Petrohradu Maksima Kaliničenka, který byl následně i odsouzen mj. za to, že na sociální síti „ВКонтакте“ vytvořil skupinu „Ruský Pravý sektor“ (Русский Правый сектор). Ještě bych rád zmínil, že v minulosti strávil ruský pravicový aktivista Daniil Konstantinov dva roky ve vyšetřovací izolaci po obvinění v zinscenovaném případě vraždy (dnes žije na Litvě, kde mu byl coby politickému vězni udělen azyl.)

Přišlo mi dost pravděpodobné, že FSB začne vytvářet velký „případ“ proti celému „proukrajinskému podzemí“ v Petrohradě. Očividně hledali nejmenší záminku, aby mě mohli „poslat do chládku.“ Neměl jsem peníze na právníky a na média, takže jsem se rozhodl nečekat na další vývoj a co nejrychleji opustit Ruskou federaci.

Nejdřív jsem doufal, že se zakrátko věci urovnají a vrátí do normálu. Dva měsíce jsem strávil v lotyšské Liepaji a další tři na Balkáně. Když se však ukázalo, že se v dohledné době nejspíš nic nezmění, vrátil jsem se v září 2015 do Lotyšska a požádal tady o politický azyl, který jsem 12. prosince 2016 také získal.

Proč ses rozhodl emigrovat právě do Lotyšska a jak se ti tu žije?

Politici exulanti si zpravidla nemohou příliš vybírat – v mém případě šlo prostě o to, že už jsem tady kdysi pracoval, takže jsem mohl snadno získat lotyšské vízum, což jsem také urychleně učinil.

Pochopitelně jsem Lotyšsku za poskytnutý azyl velice vděčný a doufám, že lotyšskému národu nebudu přítěží. Přes všechny historické peripetie se Lotyšům povedlo vytvořit vlastní národní stát a v tomto ohledu je tak Lotyšsko pro ruské nacionalisty do jisté míry modelem.

Co se týče mě osobně, nikdy jsem kvůli svému etnickému původu neměl sebemenší potíže a dobrý dojem mám i z komunikace se státními orgány.

Rád bych zdůraznil, že jsem z vlastní vůle odmítl všechny dávky, které mi jako uprchlíkovi náleží. V podstatě jsem od státu nepřijal jediný cent.

Jsi členem nějakých organizací? Kterých? Jak se v současnosti vede tvým přátelům v Rusku?

Aktivně jsem v ruském pravicovém hnutí působil od roku 2005. Postupně jsem prošel mnoha různými organizacemi. Poslední „stranický projekt,“ kterého jsem se zúčastnil, byla strana „Nová síla“ (Новая Сила), nikdy se nám jim ale nepodařilo oficiálně zaregistrovat. Patřil jsem také k Petrohradskému občanskému výboru, který organizoval protesty proti volebním podvodům v letech 2011-2012.

Po roce 2013 jsem se však z politických struktur stáhnul, dospěl jsem totiž k závěru, že politický boj proti diktatuře, která disponuje takovými možnostmi, není možný. **Pustili jsme se tedy do nepolitické činnosti v neziskovém sektoru, když jsme se snažili šířit alternativní ideologické poselství.**

V Rusku jsem měl a dosud mám blízké kamarády a kolegy. Z pochopitelných důvodů o nich nechci říkat nic bližšího. Mnozí bohužel museli ze země odejít, jiní sedí ve vězení. Od roku 2014 jsem s mnohými ztratil kontakt. Jeden z mých přátel (v současnosti naneštěstí bývalý přítel) odešel na Donbas a zastává vysokou funkci v tzv. Doněcké lidové republice. Další z mých přátel, Alexander Valov, s nímž jsem zakládal murmanskou pobočku výše zmíněné strany, odešel na Ukrajinu jako dobrovolník pluku Azov. Byl zraněn a za své zásluhy při osvobozování Mariupolu získal vyznamenání.

Co si vlastně myslíš o konfliktu na Ukrajině a záboru Krymu?

Podle platného mezinárodního práva Krym samozřejmě stále patří Ukrajině. Podle platných ruských zákonů je to mimochodem stejné, jelikož ústava Ruské federace uznává nadřazenost mezinárodního práva a smluv nad vnitrostátní legislativou.

Jak zábor Krymu, tak i pokus zabránit revoluci, která úspěšně začala na Majdanu, jsou součástí snah zastavit Ukrajinu ve snaze konečně překonat své sovětské dědictví a nebolševismus. Kdyby se navíc povedlo vytvořit úspěšnou demokratickou republiku Ukrajincům, všem by bylo jasné, že jsou téhož schopni i Rusové. Proto Putin považoval za nutné dát najevo, že takovéto pokusy bude nemilosrdně potrestat.

Proto obsadil Krym a vyvolal válku na jihovýchodě Ukrajiny. Nelze popírat, že mocenská garnitura, která se díky Majdanu dostala k moci, se dopustila řady přešlapů a závažných omylů, mj. i ve vztahu k ukrajinským Rusům. Ty však nejsou příčinou války, tu totiž vyvolal zvenčí Kreml.

Co si o tvé pro ukrajinské činnosti myslí režim na jedné a obyčejní Rusové na straně druhé?

Popravdě nepovažuju svou činnosti za proukrajinskou – byla a zůstává v prvé řadě proruská. Zábor Krymu i Putinem vyvolaná válka byly pro ruský lid dokonce ještě zhoubnější než pro Ukrajince. Ukrajina z války vyjde obrozená a jednotnější, prolitá krev národ semkne a ještě více ho oddělí od Ruska.

Rusko však bude odříznuto od Evropy i Ukrajiny. Ruské hospodářství, zdravotnictví, sociální oblast, všechno se octne v troskách kvůli šílené mocichtivosti zločineckých a neschopných politiků. To myslím můžou vidět rádi jen rusofobové nebo idioti.

Lidí, kteří vystupovali proti anexi Krymu, byla v Rusku jen menšina, samozřejmě. Prudké zhoršování kvality života však množství nadšených pokřiků „Krym je náš!“ dost výrazně srazilo. Hádám, že dnes většina Rusů nemyslí na Krym, ale spíš na to jak přežít.

Kremlu sice vyjádřila podporu řada „vůdců“ a „ideologů“ (ve skutečnosti jde spíš o bloggery) ruské nacionalistické scény, mladí nacionalisté ale v podpoře tohoto putinovského kaskadérství zdaleka tak jednotní nebyli. Za své nepřátele totiž považují úřady a agresivní migranty, ne Ukrajince. Spousta z nich nechápe, proč by měli z ničeho nic zapomenout na všechny vnitřní problémy a pustit se války s bratrským slovanským národem.

Taky bych zmínil, že stoupenci tzv. Novoruska čas od času dostávali na ulicích nakládačku – a to v situaci, kdy je vládnoucí moc na jejich straně.

Já sám jsem, jak bylo řečeno, kvůli téhle válce ztratil pár přátel a známých, mé rodiny se to naštěstí nedotklo. Navíc jsem sice něco ztratil, ale také jsem nové přátele a spojence našel.

Pověz mi něco víc o etnické situaci v Moskvě a Rusku obecně: jak režim smýšlí a postupuje v této otázce?

Masová imigrace a velká výměna je ve skutečnosti jedním z nejhorších problémů moderního Ruska, hranice s někdejšími sovětskými republikami ve střední Asii jsou totiž *de facto* otevřené, kontrola víz neexistuje. A tak zatímco Rusko sužuje demografická krize, ve střední Asii naopak počet obyvatel utěšeně roste, a tamější diktatury posílají veškeré „přebytky“ do Ruské federace.

Některá data naznačují, že Rusové jsou už dnes v Moskvě v menšině. Když to tak bude pokračovat, mohou se stát menšinou v celém Rusku během jediné generace. A v takovém případě budeme jen krok od nového chalífátu s jaderným arzenálem. Navíc zpravidla nepatří nově příchozí k těm nejvzdělanějším a kulturním obyvatelům svých zemí – bývají to nevzdělaní vesničané s velice archaickými představami o společenském, ekonomickém i politickém životě. Na jedné straně jsou umlčenými otroky lidí, kteří je do Ruska přivedli, na druhé se ale sami stávají hrozbou. Když někdo považuje každou ženu se sukni kratší než po kolena za prostitutku a nemá žádné peníze, šance, že se dopustí zločinu, výrazně roste. Ale právě takovéto hlasu zbavené nevzdělané masy, zvyklé na život v asijském despotismu, se dokonale hodí do putinovské země. Rusové jsou totiž příliš nároční, příliš „poevropštění“, takže si místo nich režim přivádí „správné lidi.“

Objevují se četné informace o silné podpoře Kremlu migraci ze střední Asie do Ruska i hromadnému usazování Číňanů v asijské části Ruska a Sibiře. Je to pravda a mohl bys k tomu říct něco dalšího?

Bohužel to pravda je. Kreml úmyslně podporuje migraci z postsovětských středoasijských zemí a současně pronajímá obří kusy Sibiře a Dálného východu (včetně mého rodného Zabajkalska) Číňanům. Velké kusy ruského území také přecházejí Severní Koreji.

Co jsem tak vypožoroval, bývají čínští migranti v průměru ukázněnější a zákona dbalejší než ti z Uzbekistánu a Tádžikistánu. Čínská diaspora však zachovává pevnou poslušnost úřadům ČLR. Čína do migračních projektů investuje velké peníze a navíc si tamní podnikatelé do svých podniků raději namísto místních lidí raději přivážejí čínské dělníky. Tento vývoj klidně může dospět až do situace, kdy se na Sibiři a Dálném východě z Rusů stanou „domorodci,“ taková kuriozita pro turisty. Nezapomínejme také, že migrace ze střední Asie a Zakavkazska nemíří jen do evropských částí Ruska, ale také na Sibiř.

Co si myslíš o možnosti přímého zapojení Kremlu do současné evropské migrační krize?

Kreml jí samozřejmě rád využívá pro vlastní propagandistické účely. O přílivu imigrantů není k dispozici dostatek spolehlivých informací, ale podle některých mých zdrojů (například o dění na hranicích Ruska se skandinávskými zeměmi) lze usuzovat přinejmenším na existenci takových plánů, třeba na trvalé otevření „zelené cesty“ pro migranty, kteří se z Ruska chtějí dostat do EU. Ale tady se pohybuje na poněkud tenkém ledě.

U nás v Lotyšsku si naprosto neděláme iluze o nějaké „pravcovosti“ současného kremelského režimu - aktivně podporuje masivní oslavy komunistického vítězství ve 2. světové válce pořádané lotyšskými Rusy, vystupuje proti ničení komunistických památníků atd. Podpora levice tedy nijak nepřekvapí. Co ale podle tebe stojí za tím, že část západních nacionalistů vidí Putina jako naději pro vznik nacionalistických států v Evropě a spasitele tradičních hodnot? Vnímáš Rusko jako hrozbu pro území kdysi okupovaná Sovětským svazem, nebo také pro další části Evropy?

Hrozbou není Rusko samotné, ale amorální neobolševický režim, který si ho podmanil. Ano, spousta západoevropských nacionalistů uvěřila pohádce o Putinovi - „vůdci bělošského křesťanského světa.“ Kremelská propaganda ho mimoto vykresluje coby „nacionalistu“ a jeho režim jako „pravcově-konzervativní,“ a na šíření tohoto mýtu se hodně podílí také americká a evropská levice.

Mýtus podle mě natolik dobře prospívá ze tří hlavních důvodů. Zaprvé je velice lákavé uvěřit, že někde daleko existuje velká a mocná země, které vládou lidé s podobnými hodnotami jako vy. Zadruhé mnohé indicie naznačují, že Kreml některé západní pravcové politiky prostě a jednoduše podplatil. Zatřetí je pak jasné, že část západních liberálů, kteří agresivně vynucují ty nejabsurdnější a naprosto nekonstruktivní postoje a odmítají uznat právo

konzervativců a nacionalistů na politické zastoupení, fakticky tyto vlastence nahnala Rusku do náruče, když jsou nuceni hledat spojence i na těch nejnepravděpodobnějších místech. Musíme si samozřejmě uvědomit, že Putinův režim je přímým pokračovatelem systému sovětského, měkčí verze východoevropské „lidové demokracie“ z let 1945-1990, ani pravicový ani levicový.

Teoreticky může dojít ze strany Kremlu k dalším válečným provokacím, válka je ale díky Bohu v zásadě vyloučena.

Co soudíš o budoucnosti Ruska?

Vidím v zásadě dvě možnosti, ta první je nesrovnatelně pravděpodobnější, ta druhá je spíše mým zbožným přáním.

Pochopitelně bych konečně rád viděl očistění mé vlasti od pozůstatků bolševismu a vytvoření vlastní země ruským národem – pronárodní, zákonné země a součásti Evropy, protože Rusové jsou evropským národem a Evropa je i naším domovem.

Když se však podíváme na pravděpodobnější scénáře, existují dvě uvěřitelné možnosti. **Pokud budou země NATO pokračovat v politickém nátlaku na Rusko a neustoupí, bude režim dříve či později nucen začít s alespoň částečnou liberalizací.** Dojít samozřejmě může i na přechodná období zostřené represe a „utahování šroubů.“ **Přesto však k „politickému tání“ tak jako tak dojde, jako se to stalo v SSSR v letech 1956 a 1986.**

Další možností je, že NATO ustoupí, zruší své sankce, a tak Putinovi umožní držet neúčinný a do morku kostí prohnílý ruský hospodářský systém při životě pomocí peněz západních věřitelů. Jestliže se tak stane, bude Putinův režim přežívat dál a jeho nevyhnutelný pád bude tak podstatně bolestivější, než by tomu bylo v opačném případě. Tento „bolestivý“ kolaps může zasáhnout i sousední země.

Existuje dnes mezi ruskými exulanty nějaká koordinace? Jak početná emigrace je a jaký druh lidí dnes vlastně nejčastěji směřuje do exilu?

Ano, jsme v kontaktu, třeba s ruským nacionalistickým svazem „Síly dobra“ (Силы Добра) vedeným Vladimírem Basmanovem, také ruským politickým emigrantem (jeho bratr byl zatčen a čeká na výsledek vyšetřování). Tato organizace zastřešuje ruské pravicové politické emigranty po celém světě. Spojence máme i v Rusku, o těch ale z pochopitelných důvodů nic dalšího říkat nebudu.

Ideologická roztříštěnost bohužel přetrvává i v exilu, i když komunikujeme (i já osobně) s liberálními ruskými politickými emigranty. S Boží pomocí se nám snad jednoho dne povede utvořit koalici bez těchto ideologických propastí.

Za poslední rok počet politických emigrantů s rostoucím tlakem ruského režimu značně

narostl. V nebezpečí se popravdě řečeno ocitá každý, kdo si dovolí nahlas projevit svou nespokojenost se současným establishmentem. Často to připomíná ruskou ruletu: někdo kritizuje dost nahlas a nikdo si ničeho nevšímá, jiného však zažalují za sdílení odkazu na sociální síti. Do bubínku ale časem přibývají další a další náboje, takže riziko zásahu roste.

Následkem toho musela spousta lidí, které jsem znával a spolupracoval s nimi, odejít do exilu za hranice. Většinou to jsou dobří a čestní lidé, jejichž jediným prohřeškem je nesmiřitelná kritika Putinova režimu. Jsou mezi nimi samozřejmě i podvodníci, ale naštěstí jen hrstka.

I v exilu pokračujeme v práci, dnes se snažíme v první řadě lidem v cizině přinést informace o tom, co se v Rusku skutečně děje. A usilovně se připravujeme na den, kdy se budeme moci vrátit do naší otčiny a začít pracovat na jejím obrození.

Rozhovor s Dmitrijem Savinem **Putin vs nationalists** vyšel na stránce Alternative Right 30. ledna 2017.